

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 5. junija 1938.

ŠTEV. 23.

Dogodki zadnjih dni

V zadnjem tednu se je zgodilo to, kar se je v zadnjem času že večkrat ponavljalo: Evropa je stala na pragu usodnih dogodkov, nad njo so se nakopičili preteči oblaki, ki so grozili na vsak trenutek sprostijo uničujoče elemente. K sreči se je zopet enkrat preprečilo, da bi se spoprijeli narodi. Ozračje nad Evropo pa je kakor prej ostalo napeto in izgleda, da bo še trajalo nekaj časa, kljub temu, da so na delu vse možne sile, da se očuva mir v osrčju Evrope.

V ospredju vseh političnih dogajanj zadnjega časa sta Nemčija in Čehoslovaška. Odkar si je Nemčija prisvojila Avstrijo, je nenadoma zavrelo med vsemi onimi Nemci, ki žive v tujih državah. Nemške manjšine so dvignile glavo in začele zahtevati zase neke pravice, o katerih so doslej molčali ali se jih pa vsaj niso upali tako glasno in grozeče zahtevati, ko v zadnjem času. Sorazmerno maloštevilni nemški živeli, se radi Hitlerjevih uspehov, ni več zadovoljil kot manjšina z onimi pravicami in dodeljinimi ugodnostmi, kot manjšine drugih narodnosti v isti državi. Do največjega izraza je prišlo to gibanje baš v onih državah, ki mejijo neposredno na Nemčijo. Med temi zavzema prvo mesto bratska Čehoslovaška, ko je morala prav te dni doživeti hudo preizkušnjo, ki jo je pa junaško prestala. Izbojevala je svoj boj in pokazala vsemu svetu, da je trdno odločena braniti svojo državo pred vsakim državnikom, a obenem pa je s svojo širokopoteznostjo jasno izpričala, da je kot prava demokratska država vedno pripravljena vse storiti, da se očuva mir in da se odvrne uničenje, ki bi grozilo človeštvu.

Vzrok zaostritve odnosov med nemško manjšino na Čehoslovaškem in vlado so bile občinske volitve, ki so bile preteklo nedeljo izvedene v prvem delu čehoslovaških občin. Že itak napeto razmerje med Nemci in Čehi je prišlo do popolnega izraza in čehoslovaška vlada je bila prisiljena, da je za očuvanja reda

in za miren potek volitev, nenadoma vpoklicala pod orožje en letnik svojih rezervistov. Prav v tem času pa je začela Nemčija premikati svoje vojaštvo ob čehoslovaški meji. Kljub nemškim izjavam, da so nemški vojaki odšli le na vežbe proti češkim mejam, ni moglo to pomiriti razburjene duhove in vsi znaki so pričali, da je Evropa na pragu nove vojne. V zadnjem trenutku pa je začela posredovati Anglija, ki je jasno povedala, da ne bo pustila, da bi se v osrčju Evrope zgodilo še enkrat to, kar se je zgodilo z Avstrijo. Kakor Anglija, se je postavila na branik čehoslovaške samostojnosti tudi Francija, ki je takoj izjavila, da je pripravljena nemudoma izpolniti vse svoje obveznosti v Čehoslovaški. Ta pritisk je bil za dogodke odločilnega pomena in nedeljske volitve na Čehoslovaškem so potekle povsod v redu in miru kar je v veliki meri tudi zaslug treznega in preudarnega nastopa državnih oblasti, ki so se izkazali na višini svoje težke in pred vsem svetom odgovorne naloge.

Četudi so bile občinske volitve, ki so izvedene v treh etapah, pa je politično tako močno razgibana doba, kakor je sedanja, vtisnila volitvam širši politični pomen, kakor bi ga bilo sicer pričakovati ob takih prilikah. Čehoslovaški državljani so zadnjič volili pred tremi leti, ko so izbirali svoje narodne zastopnike v parlamentu. In tudi glede na to dolgo dobo, ki je med tem pretekla ter spričo važnih političnih dogodkov, ki so zadeli čehoslovaško državo na življenski živec, je jasno, da so sedanje volitve, v katerih je prav tako prišlo do izraza mišljenje ljudstva osredotočiti pozornost Evrope na Čehoslovaško. Že iz izida prvega dela volitev je razvidno, da se je čehoslovaški narod glasno izrekel za ona načela notranje discipline, treznosti, miru in splošne miroljubnosti, ki jih njegova močna vlada hoče prav sedaj uresničiti, ko je pokazala toliko dobre volje, da ugodí svojim manjšinam vse želje, ki so v okviru ustave mogoče.

Posebno pozornost zasluži izid volitev v onih nemških občinah, kjer so nastopili s svojimi kandi-

datnimi listami henleinovci. (Henlein-vodja Nemcev na Čehoslovaškem.) Ti so hoteli izrabiti zadnje volitve za nekako glasovanje, ki naj bi pokazalo popolno enotnost Nemcev, združeni pod Hitlerjevskim narodno-socialističnim praporom. Na to je bilo tudi osredotočeno zanimanje inozemstva, ki je hotelo dobiti dokaz večnim nemškim zatiranjem, da je češko obmejno ozemlje sto odstotno nemško in hitlerjevsko. Izid volitev pa je postavil to vprašanje v drugačno luč, kakor bo vplivalo tudi v veliki meri na bodoče dogodke v okviru čehoslovaške države. Res je pokazal volilni izid, da je Henleinova nemška stranka res najmočnejša nemška stranka, vendar pa je med Nemci samimi mnogo takih, ki nasprotujejo politiki Henleina, ki dela in govori, kakor mu narekuje Berlin. A tudi v onih nemških krajih, ki so še do pred dnevi veljali za sto odstotni nemški, se je pokazalo, da ta trditev ne drži, ker so baš zadnje volitve dale tem krajem značaj velike pestrosti v narodnostih. Za čehoslovaško vlado pomeni ta dokaz velik uspeh ne le v notranjopolitičnem,

temveč tudi v mednarodnem pogledu, ker je v njenem trenutnem položaju izrednega pomena.

Bratska čehoslovaška republika bije svoj veliki boj na odsovažnikov obkroženem bojišču v središču Evrope. Zdi se, da je najusodnejše trenutke že prestala in da se vrača zopet v ono dobo, v kateri bo lahko posvetila vse svoje sile svojemu narodu, kakor tudi svojim manjšinam ob mejnih državah. Žal, da bodo volitve končane šele čez nekaj tednov. Zato bo potrebno ohraniti še nekaj časa mirne živce in niso izključena tudi presenečenja, ki nas lahko zopet vržejo v vrtinec negotovosti in strahu pred besnečim viharjem, kakor pred dnevi. Upamo, da bo tudi v bodoče ohranila čehoslovaška vlada vso hladnokrvnost, ki sloni na pripravljenosti vsega čehoslovaškega naroda, da žrtvuje vse za obrambo svoje domovine. Poleg drugih narodov, spremljajo predvsem slovanski narodi z največjo pozornostjo dogodke v čehoslovaški republiki in njih enodušna želja je, da bi bratje Čehi in Slovaki izbojevali svojo poslednjo veliko zmago.

POLITIKA

Načrt za novi invalidski zakon
je že gotov in je bil že izročen ministrstvu za socialno politiko. O načrtu novega invalidskega zakona bodo razpravljali najprej na sejah vlade, nato pa bo predložen narodnemu predstavništvu.

Na Hrvaškem zopet poskušajo, da bi ustanovili novo politično stranko. Nova stranka se naj bi imenovala „Hrvatski narodni pokret“. Na čelu novega političnega gibanja med Hrvati je neki dr. Buć, ki je tudi že sestavil program za novo stranko.

V okviru hrvaške gospodarske sloge bodo začeli organizirati posebno kmečka lovsko društva. Nekaj takšnih društev je že ustanovljenih. Namen teh združenj je, da se oddajo kmečka lovišča samo kmetom in ne več meščanom. Ta namera je seveda vzbudila veliko nevoljo med mestnimi pristaši dr. Mačka. Zato je vodstvo Gospodarske sloge odredilo, naj sprejemajo v kmečka lovsko društva tudi meščane, vendar pa samo take, ki so „narodni in pošteni lovci“.

„Vojska je steber in podlaga na kateri Jugoslavija stoji. S tako vojsko, kakršna je naša, se nimamo nikogar bati. Nikdar ne pozabite na našo preteklost. Dovolj je častna in sijajna in smo nanjo lahko ponosni. Bodite hvaležni svojim prednikom, njihovim žrtvam in uspehom teh nadčloveških naporov. Samo oni narod, ki zna ceniti svoje velike može in ki se more ogreti ob svoji lastni zgodovini, more tudi v bodoče ustvarjati velika dela. Bodite nacionalni in se navdušujte ob tem kar je našega“. Te pomembne besede je spregovoril Nj. Vis. knez namestnik Pavle na jubilejni proslavi konjeniške brigade kraljeve garde.

Delo za sodelovanje Anglije in Francije z malimi državami srednje in vzhodne Evrope se razširja sedaj tudi na gospodarsko polje. Obe državi sta pripravljene pomagati državam Male antante, Balkanskega sporazuma in Madžarski, da bi se na ta način doseglo potrebno gospodarsko ravnotežje v srednji Evropi.

Glavno glasilo JRZ „Samouprava“ je do sedaj zelo previdno in ob-

3. JULIJA VELIKA TOMBOLA OLEPŠEVALNEGA DRUŠTVA M. SOBOTA
1 9 3 8 I. DOBITEK NOV OSEBNI AVTO!!!

zirno pisala o dr. Mačku in se izogibala, da bi ga preostro napadala. To se je tolmačilo za znak, da se ima pri vodilni stranki najboljši namen, da pride do potrebnega sporazuma med JRZ in dr. Mačkom. Pred dnevi pa sta dva ministra na javnih shodih povedala, da je sporazum z dr. Mačkom nemogoč. To stališče potrjuje tudi „Samouprava“.

V Vojvodini, kakor tudi v drugih pokrajinah naše države, se že sedaj pripravljajo, da čim lepše obhajajo letošnjo dvajsetletnico osvobodjenja in zedinjenja. Odbor, ki vodi vse priprave, sestoji iz še živčih članov Velike narodne skupščine v Novem Sadu, ki je pred 20 leti proglasila odcepitev k takratni Srbiji, s katero vred se je potem z ostalimi jugosl. pokrajinami združila v Jugoslavijo.

Rumunska vlada je sklenila, da se v državi zopet uvede smrtna kazen, ki jo dosednji rumunski kazenski zakonik ni poznal. Sodišča bodo izrekli smrtno kazen za atentate na vladarja in člane vladarskega doma, na tuje državne poglavarje in na rumunske vrhovne državne predstavnike, dalje za roparske in politične umore.

Angleška vlada je sklenila, da bo za uspešno posredovanje med Nemčijo in Češkoslovaško poslala v nemške kraje na Češkem svoje posebne opazovalce, ki bodo kot nepristranske priče sproti presodili in ocenili sleheren incident, ki bi se lahko še pripetil v teh krajih ob priliki nadaljnjih občinskih volitev.

Na bojiščih Daljnega vzhoda se je bojna sreča zopet nasmejala Kitajcem, ki so v zadnjem času izbojevali nekaj pomembnih zmag. Kitajski maršal Čankajšek je sklenil reorganizirati svojo vojsko in ustvariti novo obrambno črto. Obenem namerava poklicati pod orožje armado, ki bo štela milijon vojakov. Mnogo mest, ki so jih Kitajci izgubili po zadnjih bitkah, so spet osvobodili.

V nekdanji Avstriji so stopili v veljavo nemški zakoni. Od sedaj naprej bo tudi v Avstriji veljaven nemški državljanski zakon in zakon o zaščiti nemške krvi in nemške časti. Paragraf 3 tega poslednjega zakona, po katerem Judinje ne smejo biti zaposlene po nemških hišah v Avstriji, stopi v veljavo 1. avgusta t. l.

„Čeprav je mir, v katerem so se razvile volitve na Češkoslovaškem napravil zelo dober vtis v Londonu, je angleška vlada kljub temu prepričana, da je treba nemško-češkoslovaško napetost in njen razvoj v bodočih dneh smatrati za najhujšo krizo, ki jo je Evropa doživela od zaključka svetovne vojne dalje“. Tako pišejo angleški časopisi.

O položaju na španskem bojišču vedo angleški časopisi poročati, da so postali v zadnjem času izgledi za generala Franca neugodni. Prodiranje nacionalističnih čet je ustavljeno. Celokupna vojaška aktivnost se omejuje sedaj na lokalne operacije, ki ne morejo prinesiti odločitve. Položaj vladnih čet, ki je bil še pred nekaj tedni brezupen, se je izboljšal.

Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Soboti ustanovljena

Najlepši dokaz, da je bila prireditelj „Češkoslovaška v vojni in miru“ dne 7. maja in z njo združena ustanovitev J. Č. lige potrebna, je dejstvo, da je doživela živahnejši, širši odmev, kakor se je pričakovalo. Gledalci, kaj raznih prepričanj in stanov, mladi in stari so napolnili kino kar štirikrat. Mladini, okoličanom v nedeljo 8. dopoldne in vojakom, so razlagali filme komandant mesta kap. g. Špoljarč in gg. Niševicer, Smolej in Liška. Filmi so zgovorno pričali, da živi v lepi in kulturnozgodovinskih znamenitosti bogati državi zdravo in na vse samozvestno pripravljena, zares kulturno ljudstvo. Večerna prireditev se je razvila v manifestacijo za vzajemnostno misel in končala s „Hej Slovani“!

Predsednika Izvršilnega odbora J. Č. lig dra. Eg. Stareta in konzula ČSK v Ljubljani je pozdravil profesor Liška poudarjajoč, da so tudi v Prekmurju ljudje, ki čutijo prijateljstvo do Češkoslovaške za bratsko dolžnost, da so tudi tu srca, ki v teh za Čsl. tako težkih dneh svojih čustev ne marajo skrivati. Dijaka češkega tečaja na gimnaziji Štár in Cimerman sta konzulu inž. Minovskemu poklonila v spomin 2. letnik „Ml. Prekmurca“. Uvodno besedo, pojasnilo k filmu o čsl. armadi in razlago k filmom sploh je temperamentno govoril dr. Staré. Najtehtnejši del večera pa je bilo izklesano predavanje konzula Minovskega O nastanku in stremljenju Češkoslovaške, ki je stvarno pokazalo resnično

veličino, moč in odpornost te demokratske, napredne države, ki jo nepoučeni in Slovanom sovražni obsojajo — na tihem celo veseleč se — na skorajšnjo smrt.

Po prireditvi se je ob številni udeležbi vršil ustanovni občni zbor Jugosl. čsl. lige z delokrogom za Prekmurje in ljutomersko radgonski okraj. Občni zbor je vodil prof. Liška, napotke za delovanje pa sta povedala konzul in dr. Staré. Vsi so poudarili venomer rastoči pomen lig in potrebo, da se njih delovanje razširi in poglobi.

Na občnem zboru in na prvi odborovi seji so bili izbrani sledeči: za predsednika prof. J. Liška, za podpredsednika dr. Sl. Šumenjak, za tajnika prof. V. Smolej, za blagajnika Fr. Cör; za odbornike ga. Bl. Zobec in gg. N. Germovšek, Evg. Kardoš, J. Kramberger, Sl. Niševicer in prof. V. Novak; za namestnika prof. Vl. Czurda in šol. nadz. J. Velnar; za revizorja šol. upr. Fr. Gabrijelčič in direktor inž. Ivo Zobec.

Sobočka liga je četrta to leto ustanovljena liga v Sloveniji, sob. češki večer eden izmed preko štiridesetih z nad 40 000 udeleženci — kar dokazuje, da med nami niso ravno redki, ki vedo, kje naj bodo naše misli, srca in dejanja.

Številni so se že javili za člane, mnogi bi se še lahko — komur koli izmed odbornikov (članarina znaša letno samo 12 Din). — Prva prireditev sobočke lige bo predavanje o sudetskikh Nemcih, o češko-nemškem sporu.

Občni zbor Ciril-Methodove podružnice v Murški Soboti

Dne 21. maja je bil občni zbor CMD v Murški Soboti, katerega so se udeležili poleg članstva tudi zastopniki lokalnih društev, med njimi tudi predsednik občine, g. Hartner. Iz poročil smo posneli, da je bilo delovanje te mlade podružnice prav živahno ter je znašalo število članov 140. V odbor je bilo izvoljenih še nekaj novih odbornikov, od katerih pričakujemo še več dela in požrtvovalnosti, saj vemo, da naše učiteljstvo, ki vzorno vodi šolo, vsega ne zmore. Miselnost v naših obmejnih krajih še ni taka, da bi ji mogli povsem zaupati nacionalno vzgojo mladine. Povsod v domovini opažamo, da prav ta miselnost večkrat pokvari, kar stori dobrega šola, saj je znano, da se ne da popraviti tekom desetletij, kar so zakrivila stoletja. Potrebno nam je mnogo dela, mnogo nestranskega cirilmetodovega duha. Tega duha zanesti v široke plasti našega naroda, je naloga naše podružnice. Podpreti hočemo tudi ml. obmejne šole, dati jim najpotrebnejša sredstva, a pričakujemo tudi od njih pomoči. Pobirajte članarino med prebivalstvom in jo pošljite naravnost na naslov: g. Vatovec Čedka, soproga žand. kapetana v Murški Soboti. Držimo se starega gesla: Mal položil dar, domu na altar. Članarina te znaša le 12 Din letno.

Apeliramo na širšo javnost, da podpira delovanje CMD, zakaj resni časi nas slijo k skupnemu nestranskem delu za narod in domovino.

Obupno stanje poplavlencev

Šele sedaj, ko je voda odtekla, se lahko vidi razdiralno delo poplave ozemlja ob reki Muri. Vse poljske rastline so uničene, le žito in pšenica stoji tu in tam klaverno po konci, vendar ni za pričakovati, da bi obrodilo le en četrti del onega, kar so kmetovalci pričakovali, ako ne bi bila poplava. Deroča voda je na večjih mestih odnesla iz polja rodovitno zemljo in napravila številne rupe, katere bo potrebno ponovno zavoziti. Odnesla je tudi mnogo drv, ki so bila pripravljena za odvoz v naših šumah ob Muri. Banovinsko cesto na obeh straneh broda na Petanjcih, je silno poškodovana in bo potrebno nekaj tednov dela, preden se bo popravilo. V takšnem stanju so tudi druge ceste ob Muri. Pritisk vode je močno poškodoval tudi razna poslopja zlasti v Petanjcih, Tropovci, Gradišču, Murških Črncih, Satahovcih in Bakovcih. Tako je tudi v srezih Lendava in Ljutomer, o čemer pa nimamo podrobnih poročil. V Bakovcih je voda porušila 6, v Satahovcih 1 in v Petanjcih 2 poslopji. Mnogo jih je pa pretrešenih in ispodkopanih tako, da bo potrebno radi varnosti, iste razmetati in na novo sezidati.

Posebno občutno so prizadeti kmetovalci ob Muri radi krme, krompirja, koruze, fižola, buč i. t. d. Travo je voda tako zablitala, da jo ni mogoče uporabljati za krmo. Posestniki so silno v stiski radi prehrane živine. Edi-

Sreski odbor društva Rdečega križa v Murški Soboti

Sreski odbor društva Rdečega križa v Murški Soboti bo priredil s Kolom jugoslovanskih sester v Celju letovanje v Celjskem domu v Bakarcu od 5. julija do 25. julija in od 26. julija do 16. avg. 1938. Oskrbnina za 21 dni znaša do 5. leta 400 Din, do 7. leta 500 Din, nad 7 let 600 Din do 16. leta. V oskrbnino je všteto: prenočišče, prehrana, vožnja iz Murske Sobote do Bakra po železnici z direktnimi vagoni, prevoz od Bakra do Bakarca, kopališče, kopališke takse prijavina, event. lahka bolniška oskrba, zdravnik in 1 izlet z ladjo. Cene za odrasle so sledeče: Dnevna cena za bivanje v popolnoma opremljenih sobah (2—4 postelje), s tekočo vodo in petkratno dnevno prehrano znaša 35 Din. Kopališčne takse 3 Din dnevno. Za bivanje v skupnih spalnicah dnevno 28 Din) imeti pa morajo v tem slučaju istotako lastno posteljnino, kakor deca). Vožnjo si plačajo odrasli sami. Za koloniste, ki so najmanj 10 dni ob morju je povratna vožnja brezplačna. Odrasle se sprejema tudi za poljubno dobo, najmanj pa 10 dni.

Celjski dom v Bakarcu je lepa stavba s 3 velikimi skupnimi spalnimi in 12 sobami z 2—4 posteljami. Kopališče je moderno urejeno.

Prijave sprejema sreski odbor društva Rdečega križa (sresko načelstvo, soba št. 18) v Murški Soboti do 15. junija 1938.

Murska Sobota, dne 26. V. 1938.

Tajnik: Predsednik: sreski načelnik
ČIŽEK, s. r. Dr. BRATINA, s. r.

no krompir bi se lahko še posadil, ako bi ga ljudstvo imelo. Ta pridelek bi še uspel, ker dozoreva v 90-tih dneh. Ljudstvo je obupano, potrebna je hitra pomoč. Le izdatna denarna podpora od strani oblastev bi lahko ublažila bedno stanje poplavlencev. S podporo bi si lahko takoj nabavili semenski krompir, krmo za živino, potrebno hrano za ljudi, popravili bi si poškodovana poslopja itd. Trkamo na srca vsem prebivalcem, ki niso bili po poplavi prizadeti s prošnjo, da nudijo poplavlencem, pa bodisi v katerikoli obliki, svojo pomoč in podporo.

Društvo bančnih zavodov objavlja,

da se pri bančnih zavodih v dravski banovini od 1. junija do 15. septembra uvede poslovanje za stranke le od 8. do 12.30. Popoldne bodo blagajne zaprte. V tem smislu bodo poslovali tudi mursko-soboški denarni zavodi.

Petdesetletnica gostilničarskega društva

Ptujsko gostilničarsko društvo je te dni obhajalo svojo petdesetletnico. Ob tej priliki je napravilo 20 članov izlet v Prekmurje in si ogledalo M. Soboto in tudi našo tovarno mešanih izdelkov, zakar smo jim prav hvaležni.

Želeti bi pa bilo, da bi tudi druga društva v Sloveniji ob sličnih dogodkih posnemala ptujsko.

Veličastna manifestacija prekmurskega naroda ob otvoritvi okrožnega sodišča v Murski Soboti.

Splošno zadovoljstvo prekmurskega naroda je že svoječasno povzročilo vest, ko je bilo okrožno sodišče v februarju t. l. uzakonjeno. Razvoj organizacije tega sodišča je narod Slovenske Krajine v zadnjih treh mesecih z vidnim zanimanjem in raznimi komentarji zasledovalo. Mnogo je bilo takih, ki niso verjeli v uresničenje te velevažne ustanove. Ko so pa videli, da se pripravljajo za okrožno sodišče prostori, in da se dovaža oprema, so bili na jasnem, da nam je današnja kraljevska vlada z našim dobrotnikom predsednikom vlade g. Dr. Stojadinovičem na čelu v resnici naklonila to ustanovo. Nestrpno so čakali 1. junij — dan uradne otvoritve sodišča. Sklenili so obhajati 1. junij kot radostni praznik, vso delo je počivalo, vse trgovine in obrti so bile zaprte, vsi hišni lastniki so, v znak veselja, razobesili na svojih poslopih zastave, izvršena je bila budnica z godbo po mestu. Ob 9 $\frac{1}{2}$ uri je bil na glavnem trgu zbor vseh društev, gasilskih čet in vsega prebivalstva. Vse tri tovarne so ustavile delo, delavcem je pa bila ukazana udeležba na manifestaciji.

Na glavnem trgu se je zbralo 3000 ljudi, ki so v razvrščeni formaciji z godbo na čelu odkorakali pred grad kjer ima okrožno sodišče provizorično svoje uradne lokale.

Ob udeležbi povabljenih gostov — zastopnika naroda, predstavnikov oblasti in društev, je predsednik okrožnega sodišča g. Dr. Žiher ob 10. uri z primernim nagovorom svečano proglasil začetek delovanja sodišča. Lep govor je imel tudi državni tožilec g. Dr. Juhard.

Kot prvi je narodni poslanec g. Benko Josip v zbranih besedah pozdravil predsednika okrožnega sodišča, državnega tožilca in vse osobe ter izrekel dobrodošlico z željo, da bi delovanje sodišča zadovoljivo uspevalo.

V dvorani so še govorili gg. Hartner Ferdinand, predsednik občine M. Sobota v imenu občine, banski svetnik Bajlec Franc. V imenu odvetnikov pa dr. Vadnal Ljudevit.

Iz balkona okrožnega sodišča je zbrani množici prvi govoril predsednik občine g. Hartner Ferdinand. V svojem govoru je manifestantom obrazložil važen pomen pridobljene ustanove in slednjič izrazil zahvalo vsem onim, ki so za to delovali. Govor je zaključil z udanostnimi izrazi Nj. Vel. kralju, članom kraljevskega doma, nakar je po končanih živ-

vijo klicih, godba zaigrala državno himno.

Naslednji govornik narodni poslanec g. Benko Josip je v jedrnatih besedah kratko obrazložil borbo za pridobitev okrožnega sodišča, pri čemer je posebno poudaril zasluge predsednika kraljevske vlade g. Dr. Stojadinoviča, ki je ves čas krepko podpiral predlog za sedež sodišča v Murski Soboti, kar so manifestanti z dolgotrajnimi živijo klici odobraval.

Povdaril je tudi zasluge ministra g. Dr. Korošec Antona, ki je z velikim razumevanjem podpiral pridobitev sedeža okrožnega sodišča v M. Soboti.

Kot tretji govornik, je nastopil iz balkona banski svetnik g. Bajlec Franc. V svojem govoru je izrazil veselje prekmurskega naroda za napredek po osvobojenju in naštel dela, ki jih bo banovina v najkrajšem času pri nas izvršila.

Zbrani množici pred okrožnim sodiščem so še govorili gg. Vezer Geza, predsednik občine Martjanci v imenu županov, Čeh Franc trgovec v Murski Soboti v imenu trgovcev in pridobitnih slojev ter Kührar Štefan predsednik občine Puconci v imenu podeželskega naroda. Tudi ti govorniki so izrazili veselje vsega naroda za to pomembno pridobitev in izrekli zahvalo vsem, ki so k temu pripomogli.

Množica je v radostnem razpoloženju neprenehoma vsklikala živio klice kralju, članom kraljevske vlade in domovini.

Nad vse lepo uspela manifestacija se je v izrazitem zadovoljstvu in s petjem „Hej Slovani“ ob 11. uri končala.

Prvi junij 1938 bo v zgodovini razvoja našega mesta in Prekmurja z zlatimi črkami zapisan. Tako zna ceniti prekmurski narod svojo pridobitev.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **OTVORITEV VRTA, DNE 12. JUNIJA 1938 v GOSTILNI TURK MURSKA SOBOTA.**

— **Ciril-Metodov kres.** Opozarjamo že danes vsa društva, da bo priredila tukajšnja CMD kresovanje in sicer na predvečer naših blagovestnikov — t. j. 4. julija. Prosimo vsa društva, da upoštevajo ta dan pri letnih prireditvah.

— **Zahvala.** Tukajšnja podružnica „Kola jugosl. sester“ se tem potom iskreno zahvaljuje g. šol. upravitelju Gabrijelčiču, ki je organiziral proslavo „Materinskega dne“ prejšnjo sredo in četrtek. Nadalje naj prejmejo našo zahvalo za njih trud gg. učit. Rusanova, Štancerjeva, Bregarjeva g. Bračko s svojim discipliniranim zborom, g. Lah i njegov orkester, ga Weissova in g. prof. Justin kot spremljevalca na klavirju. Popolno priznanje zaslužijo mladi igralci in plesalke, ki so s svojim nastopom počastili mamice in pomagali revnim součencem, katerim je namenjen dobiček prireditve. Obenem topla zahvala cenjenemu občinstvu za številan obisk, Odbor.

— **Znaki Jugoslovansko-češko-slovaške lige** se dobe pri blagajniku Čör Francu.

— **Izgubljeno.** Na poti iz grada po parku mimo marofa do gimnazije, odnosno po Šolski in Mojstrski ulici se je izgubila listnica z raznimi papirji in železniško legitimacijo brez denarja. Ker je listnica z njeno vsebino za najditelja brez pomena, se isti naproša, da jo odda proti primerni nagradi šefu davčne uprave Germovšek Lojzetu.

DOPISI:

— **Polana.** V gostilni Barbarič priredi 6. VI. 1938 domača gasilska četa prosto zabavo s plesom.

— **Avto je dobila.** Žreb Jutrovih nagrad je tokrat osrečil učiteljico gospodično Zupan Danico. Dobila je avto. Simpatični učitelji Danici, ki je pri nas, posebno pa v Gor. Lendavi dobro znana, iskreno čestitamo.

— **Cankova.** 18. maja 1938 je bila licitacija za oddajo vseh gradbenih del za zgradbo nove šole na Cankovi, ki se je tudi dejansko pričela zidati v ponedeljek 30. maja 1938. Licitacija pa ni uspela za kleparska, ključavničarska, steklarska, slikarska, plesarska in strelovodna dela, radi premelega odziva ponudnikov. Ponovna licitacija za našeta dela se bo vršila 26. junija 1938 ob 14. uri v občinski pisarni na Cankovi. Interesenti morajo že prej poslati svoje ponudbe pisмено na naslov tukajšnjega krajevnega šolskega odbora.

— **Rogaševci.** Mnogi se vprašujemo, kako je to mogoče, da se vrši dostavljanje pošte pri nas tako neredno. Vzroki bodo ležali samo na pošt-nem oboju. V oddaljene kraje pa se v slučaju slabega vremena ali sploh ne vrši ali se pošilja pošta po drugih osebah, ki za to razpošiljanje dnevne pošte niso upravičeni. Zgodi se pa tudi lahko, da leži pošta po več dni v privatnih stanovanjih in jih morajo prejemalci iskati po hišah. Tako postopanje ni v čast naši pošti, še manj pa služi njenemu namenu. Pošta je tajna in ne, da lahko vsak zve, kdo je kakšno pošto sprejel. Vprašamo, ali je mogoče in tudi dovoljeno, da se nahajajo nepoklicne osebe v urad-

nem prostoru? Priporočamo tudi naši pošti bolj vpljudno občevanje s strankami in več obzirnosti napram nam, da nam ne bo treba čakati za oken-cem nad pol ure, med tem ko se gđ. poštarica pogovarja s privatnimi osebami. Kakor mora drugod vladati red in točnost, tako zahtevamo tudi mi od pošte. Ni tukaj ljudstvo radi pošte, nego pošta radi ljudi! Upamo, da bodo te vrstice napravile red na tukajšnji pošti. Če ne, drugič več.

Dne 4. junija 1938 bo
KONCERT
združen z otvoritvijo vrta.

IGRA GODBA JAZZ BARANYA.
V slučaju slabega vremena, se koncert preloži.
Vsak petek in soboto sveže morske
RIBE ter sveže pivo TSCHELIGI.

Priporoča se cenjenemu občinstvu

Vučak Ludvik, gostilničar
MURSKA SOBOTA, Hotel Krona (Dobrai.)

— **Markišavci.** Naša gasilska četa priredi dne 12. junija t. l. v gostilni g. Kumin Franca svojo letno veselico s plesom.

— **Serdica.** Stanje naših cest tudi ni kaj zadovoljivo. S pomočjo občine in tukajšnjega mlinarja g. Fartek Bele se bo tekom teh dni stanje naših cest malo popravilo. Stavljamo za vzgled tega mladega gospodarja, ki ne skrbi samo za svoje dobro nego hoče s svojim prispevkom pomagati svojim občanom, da bodo tudi oni deležni one dobrote — dobre ceste. Na cesti, ki se odcepi od glavne v smeri proti mlinu in naprej se bo posulo s kamenjem tako, da bo tudi ta cesta vozljiva tudi ob najslabšem vremenu. Do sedaj smo lahko plavali po blatu. Starejši gospodarji! — odprite tudi vi vaše domove in pomagajte graditi naše ceste. Potem bo odpadlo vsako tarnanje. V slogi moč raste in tudi naše ceste!

— **Posebne razstave na spomladanskem velesejmu v Ljubljani,** ki bo od 4. do 15. junija. Obiskovalci velesejma uživajo $\frac{1}{2}$ vožnjo po železnici.

POŠTA:

Grabar Mikola, Francija. Pozdravlja vse domače, prijatelje in znance. Za pozdrave gospodu poslancu Benku sprejmite iskreno zahvalo.

CENIK
najvažnejših življenskih potrebščin

Sladkor v kockah in prahu	1 kg Din 16.—
Sladkor kristalni	1 kg Din 14.50
Sol mleta morska z vrečo	1 kg Din 3.—
Sol mineralna z vrečo	1 kg Din 2.75
Sol min. za živ. z vrečo	1 kg Din 1.75
Moka pšenična la. Ban. Ogg	1 kg Din 4.—
Moka pšenična domača Ogg	1 kg Din 3.75
Moka ržena la.	1 kg Din 3.50
Moka ržena la.	1 kg Din 3.25
Kavini surogati „Frank“	1 kg Din 18.—
Kava pražena „Minas“	1 kg Din 68.—
Kava pražena „Santos“	1 kg Din 80.—
Riža glazirana navadna	1 kg Din 7.—
Riža karolina	1 kg Din 10.—
Rozine grške navadne	1 kg Din 12.—
Rozine grške prima	1 kg Din 16.—
Milo „Zlatorog“ in „Schicht“	1 kg Din 12.—
Milo „Zlat.“ in „Schicht“ terp.	1 kg Din 13.—

V bodoče bomo od časa do časa objavljali vedno dnevne cene raznemu blagu na domačem tržišču.

Odprto pismo

Odgovor na članek „Novin“: „Naj se odkrito pove“.

Med ostalim navaja članek „Novin“ sledeče:

Zdaj pa pride nekša trditev v tom članki, štera de se mogla dokazati. V članki se najprej trdi, da se je od parlamenta sprejeti zakon razvalavo. Mi bi prosili pojasnila, na šterom parlamentarnom zasedanju se je te zakon razveljavil? Indri se je najprej ne mogo, kak samo v parlamentu, ar zakone sprejema i spreminja samo parlament, ali od njega pooblašeno telo zvrstno. To naj nam pove člankar M. Krajine. Nadale naj nam pove, pod šterim poslancom se je to zgodilo. Mi to vsi znamo i ničče ne more tajiti, da sta za gg. Kleklinom i Jeričom, prišla v parlament gg. Benko i Hajdinjak. Se je za njedva poslanstva stari, teško pridoblen i izvojuvan zakon spremeno? In če je njidva poslanstva: Zakaj sta pa to dovolila? Zakaj sta pa ne odložila svojega poslanstva, kda se je takša krivica zgodila našemu kraju? Tu se nam naj to delo pojasni, ka mo na jasnem, štera vlada je razveljavila stari zakon od okrožnih sodišč i što so bili te narodni poslanci?

Dokeč se na troje, tu stavljeno, pitanje ne da pravičen, istinski odgovor, tečas ničče naj ne sodi, što ma jedini zasluže pri nastavitvi okrožnoga sodišča v Soboti. Edno je jasno, kak je naš list že povdaro, da sta poslanca Klekl i Jerič to delo skoz spravila potom Jugoslovanskega kluba, v šterom so vsi poslanci bivše SLS glasali za to pod vodstvom dr. Korošca i ka je te zakonski predlog prišo v življenje znova te, gda je pali g. dr. Korošec na vladi. Kak svoj čas sta z dr. Stojadinovičem skupno delala i zglasala te zakon, tak sta ga tudi v življenje spravila. To je istina. Prosim pojasnila, ka razno namigavanje nede nikomi škodilo v poštenji i nikoga ne povišavalo brez stvarnoga dokaza. Mi ne pišemo proti niednoj osebi, ne proti g. Benki, ne proti komi drugomi, pišemo samo zavolo razčiščenja v toj zadevi, ar je članek M. Krajine jako zmoto delo za okrožno sodišče.

Ker si je pisec članka „Novin“ dovolil mene imenovati in me tako pozvati na istinski odgovor, smatram za dolžnost odgovor tudi podati in dokazati resničnost. Kakih namigavanj nisem navajen in naj se moji odkritosti in resnici ne zameri.

Zakon za Okrožno sodišče v Murški Soboti je bil zglasovan v Narodni skupščini dne 24. septembra 1928 in razglašen v Službenih Novinah dne 12. oktobra 1928 (Uradni list šte. 119 od 22. decembra 1928) tako, da bi ta zakon stopil v veljavo z dne 1. aprila 1929. Tedaj sta bila narodna poslanca gg. Klekl i Jerič.

Znano je, da je bil dne 6. januarja 1929 parlament razpuščen. Nastala

je izvanredna doba. Tudi ta doba je imela vlado.

Dne 18. januarja je stopil v veljavo nov zakon o ureditvi novih sodišč in tedaj je okrožno sodišče v Murški Soboti in okrajno sodišče v Gor. Lendavi izostalo, oz. odpadlo. S tem zakonom je bil v tem smislu razveljavljen zakon z dne 24. oktobra 1928. (Službene novine 25. I. 1929. Uradni list šte. 9 II. 1929.)

V tej dobi ni bilo parlamenta in tudi ni bilo narodnih poslancev. Novi parlament je začel zasedati šele novembra 1931, v katerega sva bila izvoljena jaz in pokojni Hajdinjak. Ker o tem zakonu ni bilo v parlamentu razprave, nisva mogla svoje poslanske mandate odložiti; če bi pa razprava bila, bi sigurno napravila najino poslaniško dolžnost, kakor vedno. Razumljivo mi je, da hočete črniti mene in me stavljati pred ljudstvo za ničvrednega, samo da povzdigujete sebe in svojo okolico ter, da hočete z neresničnimi trditvami prisvojiti nekaj zase, kjer niste ničesar storili, drugega pa dolžite za dela, katerim ni kriv. Nerazumljivo pa mi je, zakaj ne pustite v miru pokojnega Hajdinjaka, ki je že na drugem svetu in Vam ne bo več na poti. Prosim Vas, pustite ga v miru počivati.

Odgovor na vsa druga vprašanja ste dobili že v prejšnji številki Murske Krajine, ako pa želite še kakršnegakoli pojasnila sem Vam s temi vedno na razpolago.

Dovolite, da Vas vprašam:

Ali ste imeli Vi gospodje okoli „Novin“ svoje gospode v Kr. vladi januarja leta 1929, ko se je izvajal novi zakon, dali je bil v Kr. vladi takrat g. Dr. Stojadinovič in končno, dali sem jaz kot takratni župan v Murški Soboti imel besedo pri vladi ali Vi?

Prosim gospode, da odgovorijo odkrito in po krščanski dolžnosti, ker tudi jaz ne bi želel, da bi koga napadel! Naj se vedno samo resnica izkaže, sodil pa bo narod.

JOSIP BENKO
nar. poslanec.

Ustanovitev prostovoljno-podpornega in pomožno-požarnega društva v Kramarovcih

Pretekli mesec se je ustanovilo tukaj prostovoljno podporno pomožno požarno društvo. Namen tega društva je, da v slučaju požara materialno pomaga pogorelcu. Za predsednika društva je bil izvoljen pos. Lang Janez iz Ocinj. Delokrog društva je prvenstveno občina Kramarovci. Pristopilo je že lepo število članov. Da pa se razširi to malo društveno delovanje, so se krajevni činitelji odločili, da ustanovijo tudi prostovoljno gasilsko četo. V ta namen so se pridno zbirali člani, ki so svoj prostovoljni pristop javili. Pripravljalni odbor je v ta namen sklical ustanovni občni zbor v kraju samem. O ustanovitvi društva bomo še obširneje poročali. Izdamo pa samo za sedaj to, da si to mlado društvo s svojimi lastnimi močmi gradi svoj društveni domek, katerega otvoritev je predvidena že za letošnjo zgodno jesen. Želimo društvu mnogo uspehov, ustanoviteljem pa se zahvaljujemo za trud.

Pogovor dveh prijateljev

(Janoš sobočanec, Števan goričanec).

Janoš: Boug daj vse dobro Števan, samo ka Vas vidim, že ste mi falili preminouči teden.

Števan: Boug daj; vidite, ka nej sam mogo priti nazaj za volo té velike povodni.

Janoš: No kak je kaj; zadnjič ste mi pravili, ka bi meo dosta povedati, vej pa te zdaj malo več povejte.

Števan: Nemrem vsega tak povedati kak bi ščeo. Ali znáte mamó dosta svoje brige pa nevole od zadnji volitev. Šteri so zgubili so nej zadovolni, oni šteri so dobili se v prvi mlatijo. Nezadovoljstvo je pa veliko in se nemrejo pomiriti z premetavanjem občin. Šteri nej so mogli priti na listo, ka bi škoudili drugim, zdaj vstopajo z organizacije. Neščeejo več pisati vse poročila. Zna te celja zmešnjava je nastala.

Janoš: Potrpite vej se tou se pomiri, ka si pa ščete če si pomagati nemrete.

Števan: Pomagati si nemremo, ali znate ljudstvo vam vse nekam inam svejti. Zdaj pravi naj samo volitve pridejo, že mi znamo kama mo glasovali.

Janoš: Kak pa te tou mislijo?

Števan: Nekam vrage vam vse na mačke gučijo, pa znate nej za tou, da bi znali zakaj, ali da bi bili nekaj v tem osvedočeni, da je tou prav, samo pravijo, če je pa tak zdaj bom pa just za Mačka.

Janoš: Vej pa tou ne prav, Vi šteri ste bole presvečeni malo morete tou rastolmačiti, ka mij prekmurci smo slovenje in mij moremo vkup držati pa nej naraznok vlečiti na vse kraje.

Števan: To Vi gospodje v Soboti lejko pripovedavate če de Vas štoj ščeo poslušati. Vej poslušaj de Vas, ali vrage de inam mislo.

Janoš: Mi smo pa v soboti vsikdar složni, vse vkup delamo pa se dobro razmimo.

Števan: Vi se v soboti dobro razmimo? komi tou pravite? Mislite ka mi nevemo, kak stojijo eden prouti drugomi. Vej pa samo novine čitate pa M. Krajino, te pa vse vidite. Naše vesničare pa opazujte, pa se postavite na Turkov kúkeo in poslušajte vse tiste, šteri tam k tomi novomi gospodi svetniki idejo po tanače. Ali se pa postavite ta pred pošto pa poslušajte one šteri idejo po tanače poslanci, pa po tem dajte Vašo razsodbo.

Janoš: Vi vesničarje ste tak navajeni, ka vse fiškališe pa sodnike dozopodite te pa k poslanci idete naj Vam te ešče svojo rejč pove, pa te začnete razmišlávati, ka te zdaj delali.

Števan: Mogoče ka je tak. Ali ne zamerite, paverski človek, šteri je tak na vse strani pritisnjeni išče pomoč na vse kraje. Ker je pa telkokrat že bio zapelani pa ne vörje nikomi leki na vsakoga se obrača po tanač, pa te se ešče odločava.

Janoš: Tej tanači večkrat dosta koštajo?

Števan: Koštajo že; ali jedina je poslanca kancalaja štera nika ne košta. Ešče papir pa kovertó kcoj dobi, pa

tudi pošta se večkrat plača, pa či ranč nemaš, pa je poslanec nej kakšne božne voule, ešče na štempline tuj da. Tepa znate ka ga srmak rad gori išče. — Zdaj pa zbogom Janoš, pa Vam želem vesele risalske svetke.

Janoš: Jas Vam tudi Števan, pa prijte ov keden palik.

Pozdravi in voščila

Naši fantje, ki služijo v vojski v Subotici, voščijo binkošne praznike vsem domačim in vsem bralcem Murske Krajine. To so: Soršak Adalbert, Rac Avgust, Jud Josip in še 12 ostalih vojakov iz Slovenije.

208 sezonskih delavcev Prekmurcev v Württembergu v Nemčiji pošiljajo svojim ženam, otrokom, materam, očetom, bratom in sestram ter vsem znancem in prijateljem v domovini in v tujini kakor tudi vsem uradnikom borze dela v M. Soboti priskrbe pozdrave. V imenu delavcev: Forjanič Alojz.

Spodaj navedeni v Nemčiji na delu se nahajajoči delavci Prekmurci, pozdravljajo svoje starše, žene, otroke, brate in sestre ter znance in prijatelje. Godi se jim dobro. — Hujs Karol, Pondelek Ludvik, Miholič Ludvik, Horvat Marija, Bokrač; Benko Franc, Horvat Janez, Segeri Miha, Segeri Ema, Segeri Karol, Šantel Jozefa, Glažar Marija, Čiček Martin, Horvat Bara, Hari Marija in Haužar Karolina.

SOKOL

Javni nastop sokolskega društva Murska Sobotá, združen s tekami čet za prehodni prapor in razvitjem naraščajškega prapora bo v nedeljo dne 12. junija 1938 v Murški Soboti. Bratske edinice prosimo, da takoj vrnejo poslane vprašalne pole. (Prijava!)

Sokolski kuluk! V petek in soboto med 12. in 19. uro se mora vsak član in naraščajnik Sokolskega društva Murska Sobotá udeležiti med tem časom za dobo dveh ur sokolskega kuluka. S seboj prinesi motiko ali lopato. Kdor ne more osebno priti naj pošlje namestnika ali pa 4.— Din za plačilo delavca.

Brezovci: Četa Brezovci ima na binkoštni ponedeljek dne 6. junija 1938 ob 14. uri svojo drugo letošnjo prosvetno prireditev. Vprizorili bodo veselo igro „Na ogledih“.

Rakičan: Naša četa je imela pretekli praznik svojo prvo letošnjo prireditev. Vprizorili smo burko iz vojaškega življenja „Teta na konju“. Vsi igralci so svoje vloge rešili prav zadovoljivo, nekateri celo odlično (major, Stanič, Čičigoy i. t. d.) Tudi ženske vloge, ki v takih igrach običajno šepajo, so to pot podale svoje vloge smiselno in prepričujoče. Vztrajno delo in trud sta bila kronana z uspehom, na katerega je četa lahko ponosna. Upamo, da je bil tudi materijelni uspeh prav dober, saj je bila igra obiskana, kot pri nas še nobena slična prireditev. Tudi bratje iz Murske Soboté so nas v prav lepem številu posetili. Prepričani smo, da nas bodo naši fantje in dekleta zopet kmalu in tako prijetno presenetili.

Prva pomoč poplavljenecem

Narodni poslanec g. Benko Josip si je ogledal poplavljenno ozemlje našega sreza in daroval poplavljenecem 7000 dinarjev lastnega denarja.

O poplavi je tudi brzojavno in pismeno obvestil predsednika vlade, notranjega ministra, ministra za socialno politiko in g. bana dravske banovine s prošnjo, da naj se narodu v poplavljenem ozemlju čimprej nakaže zadostna denarna podpora.

Med tem je 29. maja tudi sreski odbor društva Rdečega križa v Murski Soboti razdelil znesek 5000 dinarjev, siromakom občine Bakovci, Satahovci, Murski Črnci, Tropovci, Gradišče, Tišina in Petanjci, kateri so bili najbolj prizadeti pri poplavi.

Resolucija

Glavnega odbora Zveze kmetiskih fantov in deklet, sprejeta na II. redni seji v Celju, dne 15. maja 1938.

V prepričanju, da izpoveduje mnenje celotnega članstva, se čuti Glavni odbor Zveze kmetiskih fantov in deklet z ozirom na položaj, ki je nastal po nedavnih mednarodnih dogodkih, dolženega ugotoviti:

1.) da je bil vselej in povsod najvišji namen in smoter vsega kulturno-prosvetnega dela Zveze kmetiskih fantov in deklet vzgojiti novo generacijo slovenske kmetijske mladine v svobodoljubju ter stanovski, narodni in državljanski zavesti.

2.) da je potrebno krepiti slovensko narodno zavest in pojačati čut pripadnosti k narodnostnemu sklopu Jugoslavije, da vzraste novo pokolenje slovenskega kmeta neodvisno od vsakega tujega vpliva, optimistično in zavedajoče se odgovornosti za narodno bodočnost in državno samostojnost.

3.) da je potrebna združitev vseh narodnih sil, ki naj se izraža v čim tesnejšem sodelovanju vseh slovenskih organizacij v narodno obrambne svrhe, ki naj — pridržaje si tudi v naprej posebnost svojih pogledov — v skupnem delu in manifestacijah prikažejo enotnost narodne volje povsod in v vseh vprašanjih, ki se tičejo narodne in državne eksistence in svobode.

4.) da je za dosego socialnih ciljev slovenskega kmetstva in za zagotavljanje svobode kmetijskega doma in njegovega napredka, ki je temelj narodne neodvisnosti, pripravljena sodelovati z vsemi odgovarjajočimi stanovskimi ustanovami slovenskega kmeta in tako pojačiti zahteve kmetijskega ljudstva, ki terjajo z ozirom na tujo podtalno propagando nujne rešitve.

V trdnem prepričanju, da more le složno delo vseh plasti naroda zagotoviti njegov obstoj in napredek, dajemo to resolucijo v javnost.

Glavni odbor

Zveze kmet. fantov in deklet v Ljubljani.

Le složno delo nas bo ohranilo

Ko so potihnili topovi na bojnih poljanah, je vstala pred nami Jugoslavija, naš novi dom, v katerem si krojimo svojo usodo skupno s Hrvati in Srbi. Rak odvisnosti in podrejenosti se je umaknil soncu svobode. Slovenci smo postali gospodujoč, suveren državni narod. Tega najpomembnejšega mejnika naše narodne zgodovine bi se morali stalno spominjati, posebno mi, ki živimo tako blizu meje. Naše geslo: „Jugoslavija ali smrt“ — mora stopiti zopet v ospredje. To geslo mora pomiriti politične struje in jih strniti v zavedno maso dobrih državljanov, ki bo s pojačeno voljo, s stvarnim razumevanjem položaja in neomajeno zvestobo tvorila nepremostljiv zid vsem, ki hočejo zrušiti, kar je bilo s krvjo pridobljeno. Zato delajmo z združenimi močmi, da nas dogodki ne prehitijo!

Pomagajmo poplavljenecem.

Moralična dolžnost nas vseh je, da sočustvujemo s prebivalci onega dela obmurskega ozemlja, ki so s poplavo hudo prizadeti. Mi ravenci imamo priliko videti veliko škodo na poplavljenem ozemlju. Vam goričanec naj pa zadostujejo časopisne vesti, ki o kruti poplavi tako zgovorno zvenijo. Nikdo ne ve, kedar in kje ga zadene nesreča. Raznovrstnim vremenskim neizgledam smo podvrženi vsi, posebno pa oni, ki jim je usoda določila živeti in se udeleževati ob deročih rekah.

Ne samo sočutje ampak tudi učinkovito pomoč smo dolžni nuditi na poplavi prizadetim bratom. Moralična dolžnost nam narekuje začeti zbirati prispevke, ki naj se jih predvsem uporablja za hrano ljudem in krmo živini. Oblasti in dobrodelna društva naj po naših občinah ali vaseh v to svrhu čimprej organizirajo pobiranje prostovoljnih darov in iste dostavijo ljudem v poplavljenem ozemlju ob reki Muri.

Le redki so, ki bi zmogli darovati denarne prispevke, prav dosti je pa takih, ki zmorejo darovati vsevrstne življenske potrebščine in krmo za živino. V tej stiski pride vse prav, mast, zrnje, krompir, moka, seno, trava kar se pač ima na razpolago dati.

Če bi se pa nabiralna akcija bodisi iz kateregakoli razloga organizirati ne mogla, tedaj nikdar ne zavračajte trpine iz obmurskega ozemlja, ki so prisiljeni prositi pri Vas milodare, temveč darujte jim karkoli zmorete. Prekmurci! pokažimo, da smo ljudje, ki znamo olajšati trpljenje bližnjega in da imamo smisel za medsebojno pomoč v neizgledah, ki so se našim sorojakom pripetile.

Malomarnost.

Dne 25. maja je trgovec g. Hackl iz Lemerja peljal s svojim avtom eno osebo na razpravo k okrožnemu sodišču v Maribor. Ker je bil cestni promet čez Muro, valed poplave prekinjen, je hotel potovati skozi Cankovo

Najnovejši modeli

ZÜNDAPP, VICTORIA, ARDIE

stalno na zalogi. Niske cene, ugodni plačilni pogoji.

Samo pri tt.

ŠTIVAN ERNEST

motorna vozila, kolesa, šivalni in pisalni stroji, radio aparati i. t. d.

v Austrijo in dalje v Maribor. Prišel se je na Cankovo ob pol 8. uri in hotel prositi g. carinika, da odpravi potnika, ker bi sicer zamudili razpravo, toda carinik je že spal. Ob 8 uri je tudi še spal. Ob pol 9. uri so ga zbudili in tedaj je pa rekel, da v njegovem stanovanju ni carinarnice in je dalje ležal. Potnikom ni preostalo drugega, kakor da sta se obrnila in odpeljala domov od koder so na okrožno sodišče telefonirali, da se razprave radi prometnih ovir ne morejo udeležiti. Ali je bilo to potrebno? Kje tiči vzrok take malomarnosti na naši carinski poti?

Praznik naše svobode Slovincem — Jugoslovanom!

Pred 20. leti je klic po svobodi prišel v sleherno slovensko vas.

Vzkliklo je seme izkrvavelega naroda v deželah majniške deklaracije.

Pred vsem svetom smo v zadnjih 20-ih letih dokazali, da znamo živeti sami iz sebe, biti tvorci samobitnega življenja in kovači svoje sreče in usode.

Na vseh poljih smo orali ledino, v brazde smo vrgli kleno, zdravo zrno, ki je vrglo bogato žetev dvajsetih svobodnih let.

Dali smo zgodovini dokaz, da znamo v svoji hiši gospodariti sami.

20 let življenja v narodni državi terja obračun o našem delu.

Sredi dela smo. Narodi živijo iz davine v večnost. Svobodna država in narodna samostojnost sta nam prva in največja skrb in zgodovinska naloga. Vse naše misli in delo posvečamo tej nalogi.

Polni vere gledamo oprti na lastno državo v svojo bodočnost.

To je ob 20. letnici Jugoslavije naša javna izpoved, katero bomo povedali v obmejnem Mariboru.

Maribor je bil vsa desetletja ognjišče domače narodne kulture. Maribor je vodil narodno-obrambne boje in je pod vodstvom generala Maistra postavil pred 20 leti Jugoslaviji državne mejnike na severu. Maribor hoče rasti v svobodi in z njo čuvati državno mejo.

Maribor vabi, da z njim praznujete praznik naše svobode.

Pokazal bo na veliki kulturni razstavi od 6.—15. avgusta 1938 svoj narodni razvoj v zadnjih 20 letih in v nedeljo, pred Velike maše dan, dne 14. avgusta 1938, bo na velikem narodnem taboru ponovil prisega dano na taborih pred 70 leti in izpolnjeno pred 20 leti.

Trdna meja — varna domovina!

Obmejni Maribor vabi!

Slovenci, Jugoslovani, pridite.

Maribor, dne 21. maja 1938.

Dr. JUVAN ALOJZIJ s. r.
predsednik mestne občine Maribor in
predsednik Odbora za proslavo 20.
letnice Jugoslavije v Mariboru.

Sobočanci obudimo si spomin.

Gotovo nam je vsem v neprijetnem spominu poplava, ki je v letu 1925 opustošila naše mesto. Kar je dosegla, je poškodovala in uničila vse. Koliko poslopij so morali porušiti in na novo sezidati. Koliko opreme je bilo poškodovane in koliko življenskih potrebščin uničenih. Mnogim izmed nas je pretila lakota in vsestransko pomanjkanje. Tako ali še hujše se godi danes poplavljenecem ob Muri, kajti njim je voda uničila odnosno poškodovala poleg poslopij, opreme in hrane, tudi vsa polja in travnike.

Obudimo si spomin koliko milodarov smo dobili v letu 1925 od vseh strani in tako tudi od ljudstva iz obmurskega ozemlja. Danes je to ljudstvo zadela še večja nezgoda, radi česar smo dolžni, da mu priskočimo na pomoč!

Svetujemo občin, da nemudoma organizira zbirko prostovoljnih prispevkov v denarju in raznovrstnem blagu posebno pa hrani in da zbrano takoj razdeli med najpotrebnejši poplavljeneci.

Naj ne bo med nami nikogar, ki ne bi v to svrhu dal svoj delež. Posebno pa trkamo na srca premožnim slojem naj ne bodo ozkosrčni ampak naj pokažejo svojo široko-grudnost.

Kdo bo srečni lastnik?

Čim bolj se bližamo 3. Juliju, tem večje je zanimanje za veliko tombolo Tujsko-prometnega in olupševalnega društva v Murski Soboti, za največjo tombolo sploh, kar jih je bilo doslej v Murski Soboti in v Prekmurju. Glavni dobiček tvori popolnoma nov in krasen štirisedežni luksuzni avtomobil znamke „Opel“. Vrednost tega novega avtomobila je Din 30.000.—, druga tombola je prekrasna kompletna spalnica za dve osebi. Skupno bo 20 tombol in nad 1000 lepih dobitkov v skupni vrednosti Din 45.000.—! Ena tablica stane Din 5.—. Najurečnejši udeleženec tombole bo torej dobil krasen avtomobil za Din 5.—!

SEGAJTE PO TABLICAH, DOKLER SE NISO RAZPRODANÉ!!

Gasilske vaje,

se bodo vršile dne 6. junija t. l. v Satahovcih in Noršincih. Začetek ob 14. uri. Po vajah bo prosta zabava. Na vajah v Satahovcih sodelujejo vse gas. čete upravne občine M. Sobota okolice, dočim v Noršincih 5 bližnjih čet.

Blagoslovitev gas. doma,

se bo vršila dne 6. junija t. l. ob 14. uri v Peskovcih. Svečanosti se bo udeležilo 5 bližnjih gas. čet. Po izvršeni blagosložitvi bo istotam prosta zabava.

Iz delovanja Združenja trgovcev

v Murški Soboti.

ZAPISNIK

XVII. redne glavne skupščine Združenja trgovcev za srez Murška Sobača v Murški Soboti z dne 30. aprila 1938.

Izostanek od udeležbe na skupščini so pravočasno opravičili:

Kolar Franc Pečarovci, Kihar Marija G. Lendava, Kodila Štefan Brezovci, Kerčmar Aleksander Prosečkavas, Kalamar Franc Martinje, Klemar Anton Ropoča, Koblencer Ludvik Sv. Jurij, Koblencer Oskar Sv. Jurij, Kozo Terezija Vel. Dolenci, Kiraly Alojzija M. Sobota, Koltaj Jožef Prosenjakovci, Kutoša Josip Veščica, Lenarčič Karol Dolič, Lulik Mihael Rogaševci, Lang Frančiška Trdkova, Matuš Marija Šalovci, Novak Štefan Gradišče, Oreškovič Josip Središče, Pintarič Josip Martjanci, Preis Edmund Hodoš, Pollak Rudolf M. Sobota, Rosenberger Josip Rogaševci, Rituper Alojz M. Sobota, Sabo Alojz Dol. Slaveči, Škaper Jožef M. Sobota, Šeruga Štefan Pečarovci, Šeruga Franc Pečarovci, Šinko Frančiška Kuzma, Štern Albertina Rogaševci, Šanko Jurij Martinje, Škraban Josip Martjance, Šalamon Alojz Fikšinci, Šiftar Pavel Pužavci, Unger Janez Fikšinci, Zelko Peter Moščanci.

Otvoritev in pozdrav predsednika.

Predsednik združenja g. Franjo Čeh, ki je zborovanje otvoril ob 11.15 uri z nastopnim govorom:

Velepoštovani zborovalci!

Današnja skupščina je bila sklicana za 10. uro predpoldne. Konstatiram, da ob določeni uri skupščina ni bila sklepčna, ker ni bila prisotna tretina vsakega članstva. Zato sem odredil skladno s predpisi čl. 16 pravil, da se vrši ob 11. uri druga skupščina, ki sklepa veljavno brez ozira na število prisotnih. Druga skupščina se vrši na istem mestu in dnevnem redu kot je to v objavljenih razglasih razvidno.

Na podlagi teh pojasnil otvarjam zasedanje XVII. redne glavne skupščine Združenja trgovcev za srez Murška Sobača v Murški Soboti, ki je sklepčna. Ugotavljam, da je bil sklic skupščine pravilno izvršen. Članom so bila vabila poslana dne 12. aprila t. l. Sklic skupščine je bil objavljen v naših uradnih prostorih nadalje v „Murški Krajini“, katero dobivajo vsi člani našega združenja brezplačno in v „Trgovskem listu“. Nadalje smo javili sreskemu načelnstvu in Zbornici za T. O. I., da se vrši danes naša skupščina. Poleg tega smo povabili na našo skupščino razne organizacije in korporacije, ki

STAVBENIKI IN HIŠNI GOSPODARJI.

P
O
Z
O
R

Naznanjamo, da imamo na zalogi razne vrste sredstva za izoliranje in sicer:

PROLASAN malterski dodatek,
FINALIT za hitro vezivanje,
INJUGOL pasta za zaptivanje,
EXGERMOL za premazanje.

Ta sredstva se lahko uporabljajo pri zidanju novih hiš, in pri izoliranju mokrih sten. Dobivajo se po originalnih tvorniških cenah. Prospekti in navodila na razpolago pri tv.

EUGEN in ARNOLD HEIMER

trgovina s stavbenim materialom in železino
MURSKA SOBOTA.

P
O
Z
O
R

se nahajajo v naši sosesčini, ter našo Zvezo trgovskih združenj v Ljubljani.

Pozdravljam Vas vse drage tovariše in tovarišice najpristneje in Vas prosim, da sledite poročilam naših funkcionarjev z vso pazljivostjo in da vstrajate na zborovanju do konca. V posebno čast si štejem še posebej pozdraviti:

G. Vertovška, sreskega podnačelnika, kot zastopnika tukajšnje oblasti;

G. Hartnerja, predsednika občine kot zastopnika velike občine M.-soboške;

G. Hrastelj Jožeta, zborničnega svetnika, kot oficijelnega zastopnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani;

G. Dominika Čebina, kot zastopnika Zveze trgovskih združenj dravske banovine v Ljubljani;

G. Milko Senčarja, veletrgovca iz Ptuj kot zborničnega svetnika;

G. Novaka, predsednika združenja trgovcev v Dol. Lendavi in g. Bilerja, oba kot zastopnika naše posestrinske organizacije iz Dolnje Lendave;

G. Puconja, trgovca iz Ljutomer, kot zastopnika naše posestrinske organizacije v Ljutomeru;

G. Josipa Benka, kot našega narodnega poslanca. (Živio klici).

Varujmo se gozdnih škodljivcev.

Povsod se je prebudilo ponavljajoče pomladansko življenje. Leske, vrbe, bresti in drugo gozdno drevje je odcvetelo, ozelenelo so bukve in skoraj bodo zadehtle akacije ter zaključile letošnjo spomlad.

Tudi v tem času je živahno v naših gozdovih. Gozdni prebivalci, kateri so se vso zimo plaho skrivali pred odmevom sekire, petjem in robatanjem gozdnih delavcev, so postali zopet neokrnjeni gospodarji. Vrstijo se svadbe od začelnika dolguhega zajca pa vse do psička kraljčka, kateri nemirno skaklja ob gozdnih robih. Samice — matere z nagonno skrbnostjo hranijo svoje mladiče. Kos, drozg, škorec in drugi žvižgajo, da se jih sliši daleč izven gozdov.

Mnogi se poslavljajo, gredo na sezonsko delo, le toliko jih ostane doma, kolikor jih je nujno potrebno za oskrbo domačije. V gozdu je na pasakah ob jarkih in globelih ostalo še mnogo posekanega lesa, da se čez poletje posuši in ga bo jeseni lažje izveči. Mnogo polomljenega, suhega in slabotnega drevja čaka na posek in spravilo. Ta neolupljeni, posebno debelejši material bo nudil čez poletje gnezdišče raznim gozdnim škod-

ljivcem, kateri bodo ščasoma začeli uničevati tudi okolišnje zdravo drevje.

Kateri pa so ti škodljivci, saj jih čisto ni opaziti? Marsikdo zmaže z glavo, ko vidi smreko, katere je sicer že zelena, vendar so ji žolne in detliji že odluščili skorjo iz debla. Pri zdignitju skorje sušeče se smreke ali bora, pa boste videli življenje! Nebroj širjih in ožjih poti vodi po mehkolici nastem delu skorje, le tu in tam zajdejo ti rovi tudi plitko v les. Majhni, včasih komaj vidni hroščki vrtajo različne rove, podolžne, poprečne, enovejnate, dvo in več vejnate; vsaka vrsta živi posebno življenje in škoduje na poseben način. Nebrojni majhni belkasti črvički žro ličje, poti se širijo, združujejo, na drevesu nastajajo mrtva mesta, katere slednjič objamejo vso deblo. Drevo se posuši. Oglejmo si življenje vsaj nekaterih.

Posebno nevaren je osmerozobi smrekov lubadar, kateri more uničiti cele smrekove gozdove. Hrošček je 4–5 mm dolg, svetlo- do temnorjav barve ter ves naredek s kratko rujavo ščetinasto dlako. Zadek mu ni zaobljen kot pri navadnih hroščih, temveč je na sredini razoran in na vsaki strani ima po štiri majhne zobčke. Izlegli hroščki obdrže stalno, skozi vse življenje enako velikost — torej ne rastejo.

Ženitev ali kakor pravimo, rojenje se vrši že aprila ali maja, kar je odvisno od toplote. Letos n. pr. so se spreletovali hroščki že meseca marca, toda v hladnem aprilu so se zopet poskrili. Hroščki si izvirajo na debelu majhno pločevinasto vdolbinico, naravno ženitbeno izbico, kjer se vrši oploditev. Po oploditvi vrtata navadno po dva hroščka, eden navzgor, drugi navzdol skupno do 15 cm dolg podolžni rov, ob čigar straneh odlaga samica po eno jajčece. Skupno odloži do 100 jajčec, iz katerih se za dva tedna razvijejo beli črvički (ličinke), katere se zelo hitro debele in grizejo vedno širje v ličje. Dorastejo v 5–6 tednih ter se zabubijo (čez sebe si napravijo belkasto vrečico), iz katere se po 8 dnevih izležejo dorasli hroščki, kateri so spočetka mokri, belkasti in šele ščasoma porjavje in si izvirajo izletne luknjice. (Dalje.)

Poštenega dečka

16–18 let starega, kateri govori slovensko in perfektno madjarsko sprejme graščina v bližini Maribora kot slugo. Osebo se je javiti pri Upravi veleposestva Beltinci

NAZNANILO.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril s 1. junijem v M. Soboti na Kolodvorski cesti št. 1.

BRIVSKI SALON za GOSPODE,

s 15. junijem pa odprem
FRIZERSKI SALON za DAME.

Za prvovrstno postrežbo kakor tudi za solidno ceno Vam bom jamčil ter se priporočam za obilen obisk

KRAMARIČ JOSIP

frizer

MURSKA SOBOTA, Kolodvorska c. 1.

Ženitev. Vdovec srednjih let, posejduje 40 kat. oralov zemlje, 5 kat. oralov vinograda, lepo novo stanovanjsko in gospodarsko poslopje na lepem kraju, želi poročiti vdovo ali starejšo samsko žensko v glavnem radi gospodinjstva. Naslov v UREDNIŠTVU.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da imam na zalogi vsaki dan

sveže mleko, smetano, sir, čajno maslo vsak dan sveže narejeno, akacijev med, jajca, marmelado in razne komplete.

Dobijo se tudi raznovrstni siri na veliko. Dnevno kiselo mleko.

Sprejmejo se tudi naročila naprej, katere izvršimo točno po naročilu.

Mlekarna G. HORVAT
MURSKA SOBOTA — ŠOLSKA ULICA 3.

Razglas.

Živinski in kramarski sejem v KRIŽEVCIH Prekmurje se vrši na risalsko soboto dne 4. junija 1938, na katero opozarjamo kupovalce in sejmarje.

Odprl

sem gramoznico na Bakovski cesti pri križu v MURSKI SOBOTI ter prodajam betonski šoder za pode in presejani, kizleka (prizl) ter pesek, vse po najnižji dnevni ceni. Naročnino sprejema ŠIFTAR DRAGUTIN, Murska Sobača, Benkova ul. 14.

Za vse izolacije proti vodi, vlagi in za hitro vezavo cementa

BETONIT

Za vlago nepropustni notranji in zunanji omet

Izolator

BETONIT,

kem. izd. Maribor

(Zahtevajte navodila.)

Zaloga MURSKA SOBOTA, Aleksandrova c. 19. (pri Fafliku)

BLAGO ZA OBLEKO!

Moški kamgarni po Din 70.—
Crep-de-Chine po Din 18.—

v veliki izbiri Vam nudi

FERDO HORVAT
BOGOJINA.